



# Investor World

For Private Circulation Only

**IEWA**

Editorial Board -  
President Emeritus:  
**Mr. N. L. Bhatia**

President :  
**Mr. Bhavesh Vora**

Vice President :  
**Mr. Dharmen Shah**

**Vol: IV / November 2022**

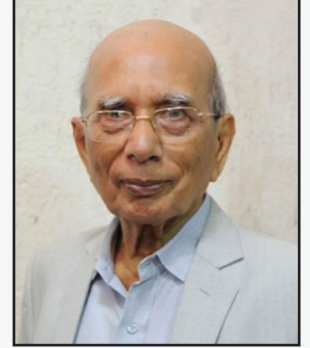
**Bulletin of  
Investor Education &  
Welfare Association**

(Regd. under Societies Acts  
Regd. No. 656 Dt. 6-9-93)

**Administrative Office :**  
Investor Education  
& Welfare Association  
407, Reena Complex,  
Ramdev Nagar,  
Vidyavihar (West),  
Mumbai - 400 086.  
Website : [www.iewa.in](http://www.iewa.in)  
E-mail : [info@iewa.in](mailto:info@iewa.in)



**Mr. Bhavesh Vora**  
President



**Shri. N. L. Bhatia**  
President Emeritus

## Editorial - November 2022

### HEAD WINDS vs TAIL WINDS

As we near the end of the calendar year 2022, the scenario for 2023 looks hazy. There is lot of uncertainty as to what path the Global & Indian economy will take. This is due to the adverse factors at the Global level and the combination of adverse & favourable factors at the local level.

The adverse factors are termed as Headwinds. That's akin to wind coming from the front pushing one back. The favourable factors are called Tailwinds which pushes one forward. The absence of any one factor or a very strong presence of any one factor make it easier to deliver a very confident prognosis. However, the present situation is one where it is not possible to say with confidence what financial year 2023-24 will be like.

Inflation & recession are the biggest worries at the global level. This situation is the fall out of excess liquidity pumped in by various governments, more significantly USA, during the Covid period. People got plentiful of cash. As soon as Covid relaxed people embarked on vengeance spending. When too much of cash is available for spending it creates demand and when supply lags, inflation creeps in.

Inflation is at all time high levels in USA & also in rest of the world. To curb inflation, interest rates are hiked. When interest rates are hiked the demand for credit reduces which affects the industrial & business growth leading to recession. To compound the complexity is the talk of Covid resurgence and on-going war in Ukraine. China deciding to open up and ignore their "Zero-Covid" policy brings in further uncertainty in terms of rising demand for Crude and other raw material for their huge plants. Against the back drop of the head winds is a very strong resilience shown by the Indian corporates & banks. Banks have liquidity, Corporates are expanding their manufacturing bases in response to PMLI & other favourable government policies. The Balance Sheet of large corporates are not highly leveraged. There is also a huge infrastructure spending happening in the country. So, with this tail winds the Indian economy may well end up as a fastest growing one amongst the large economies. Interesting & challenging times is envisaged for the coming year. Let's hope the tail winds are strong enough to counter the head winds.

-CA. Dharmen B. Shah

### INSIDE

- 1) INVESTORS RELATED DEVELOPMENTS IN CAPITAL MARKET MONTH - NOVEMBER 2022 .....3
- 2) INVESTOR CORNER .....4
- 3) शेरोमां मंढी डोय त्यारे सोना-थांढीमां तेज .....5
- 4) व्याजाच्या स्वरूपात परतावा देणाऱ्या गुंतवणूक योजना .....6

## INVESTOR PROTECTION THROUGH EDUCATION

Views expressed by contributors are their own and the association does not accept any responsibility.

**ALWAYS BE ALERT  
AND KEEP  
TRACK OF INVESTMENTS.**



**JUST AS THE  
GOALKEEPER MUST ALWAYS  
KEEP HIS EYES ON THE BALL.**

**INVEST RIGHT TOH FUTURE BRIGHT**

Visit <https://www.bseipf.com/doandonts.html> to know safe investing practices.

# INVESTORS RELATED DEVELOPMENTS IN CAPITAL MARKET

## MONTH - NOVEMBER 2022

(Courtesy: BSE IPF/SEBI)

➤ **Execution of 'Demat Debit and Pledge Instruction' (DDPI) for transfer of securities towards deliveries / settlement obligations and pledging / re-pledging of securities - Change in effective dates**

Earlier SEBI vide its circular dated April 04, 2022, issued guidelines regarding execution of a separate document called 'Demat Debit and Pledge Instruction' (DDPI) for transfer of securities towards deliveries / settlement obligations and pledging / re-pledging of securities.

This initiative from SEBI was to make it much easier for investors to understand the reasons for which they are providing POA to the brokers/DPs. The stockbrokers/DPs cannot insist that the clients execute a POA against their will and even if investors execute them, the same cannot be considered as granted for the two most common purposes mentioned above, which is generally bundled along with other provisions of the POA. A separate document specified for these two purposes will make investors understand these specific purposes and will help them to take appropriate decision about whether to provide the same or not.

SEBI vide its subsequent circular dated September 19, 2022, made this process applicable for Pay-In of Securities from Client demat account to Trading Member (TM) Pool Account against obligations received from the Clearing Corporations w.e.f. November 25, 2022.

Further, SEBI vide its circular dated October 6, 2022, made this process applicable for Mutual Fund transactions executed on Stock Exchange order entry platforms and tendering shares in open offers through Stock Exchange platforms w.e.f. November 18, 2022.

Now, SEBI vide its circular dated November 25, 2022, has decided to postpone the implementation of its circular dated September 19, 2022, to **January 27, 2023**, and circular dated October 6, 2022, to **January 20, 2023**.

**Impact for Investors:** These being major changes in the process of day to day transactions entered into by the investors, it is important for them to know about the change in their effective dates.

Link of above SEBI circular: [https://www.sebi.gov.in/legal/circulars/nov-2022/extension-of-timelines-for-implementation-of-sebi-circulars-sebi-ho-mirsd-mirsd-pod-1-p-cir-2022-137-and-sebi-ho-mirsd-dop-p-cir-2022-119\\_65464.html](https://www.sebi.gov.in/legal/circulars/nov-2022/extension-of-timelines-for-implementation-of-sebi-circulars-sebi-ho-mirsd-mirsd-pod-1-p-cir-2022-137-and-sebi-ho-mirsd-dop-p-cir-2022-119_65464.html)



## **INVESTOR CORNER**

### **FINANCIAL LITERACY AND AWARENESS PROGRAMS**

IEWA in the month of November 2022 conducted various Seminars for the benefit of Laymen. Various professional speakers associated with IEWA helped in conducting Financial Literacy and Awareness sessions on various places in Mumbai and Goa. During this month majority participants/audiences were Students from various schools and colleges from Mumbai and Goa.

The Speakers were able to convey the importance of balancing their Income and Expenditures and to invest safely and healthily in the Market. They gave the audience an idea about volatility in Equity Market, provided an overview about fluctuation of Money and its Impact on Capital market, Equity Market and Mutual Funds, Do's and Don'ts of Investing in Equity Market.

Audience through this Investor Awareness Programs gave overwhelming response. IEWA also shared online and offline study material for better understanding of the audience and the speakers cleared all the doubts of the audience during Question and Answer Session.

#### **Seminars conducted by IEWA during the Month of November 2022**



## શેરોમાં મંદી હોય ત્યારે સોના-ચાંદીમાં તેજી

એક દિવસ કેટલાક સીધાસાદા રોકાણકાર વાચકોના ફોન આવ્યા, અમે સાંભળ્યું-વાંચ્યું છે કે ચાંદીનો ભાવ રૂપિયા એક લાખ થઈ જવાનો છે, તો અમે હાલ ચાંદી જે ભાવે મળતી હોય તે ભાવે ખરીદી લઈએ? મેં તેમને કહ્યું, ચાંદીનો ભાવ રૂપિયા એક લાખ થવાનો છે એ મેં પણ વાંચ્યું અને સાંભળ્યું છે, પણ એ થશે જ, ક્યાં સુધીમાં થશે કે નહીં જ થાય એવું હું કહી શકું એમ નથી. ચાંદીમાં તેજી થવાનાં કાણો છે, કિંતુ સાથે સાથે તેમાં સફ્ટાનો અતિરેક પણ થઈ રહ્યો છે, જેથી હાલની સ્થિતિમાં કંઈ પણ કહેવું કઠિન છે એવું હું નિખાલસપણે સ્વીકારી લઉં તો સારું. એકાદ દિવસ પછી એ જ વાચકનો ફોન આવ્યો, સારું થયું મેં ચાંદી લેવાની ઉતાવળ ન કરી, જુઓને એક જ દિવસમાં ભાવ પાંચ હજાર રૂપિયા તૂટી ગયો...હવે શું કરું, સોનું લઈ લઉં? કેટલા અઘરા-અઘરા સવાલોના લોકોને કેટલા સહેલા અને તાત્કાલિક જવાબો જોઈતા હોય છે.



જયેશ ચિતલિયા  
પત્રકાર

### સોનામાં સલામતીનો ભાવ

સાદો નિયમ એવો છે કે જ્યારે શેરબજાર અનિશ્ચિતતાના વાતાવણમાં કે ઘટાડાના માર્ગે હોય ત્યો સોનામાં વધારો જોવા મળે, કેમ કે લોકો જોખમી સાધનો કરતાં સોના જેવું સલામત સાધન પસંદ કરે (કોઈ પણ ઊંચા ભાવે સોનું સલામત છે એવું માની લેવાની ભૂલ ન કરવી, અર્થાત્ એ ઘટે તો નુકસાન પણ થઈ શકે). આ વાત વ્યક્તિગત રોકાણકારથી લઈ રાષ્ટ્રને પણ લાગુ પડે છે, કેમ કે સોનામાં સરકાર એટલે કે રિઝર્વ બેન્ક પણ રોકાણ કરતી હોય છે. શેરોની દશા અને દિશા અનિશ્ચિત જણાય અને વિશ્વના વિવિધ દેશોમાં એક યા બીજા કારણસર કાઈસિસ ચાલી રહી હોય ત્યારે સોનામાં ઈન્વેસ્ટમેન્ટ વધે એ સ્વાભાવિક છે.

### નાના રોકાણકારોની મોટી ભૂલ

આપણી કરુણતા એ છે કે નાના-રિટેઈલ ઈન્વેસ્ટરો જ્યારે ભાવો ખરેખર વધી ગયા હોય અને તેજી થઈ ગઈ હોય એ પછી જ બજારમાં પ્રવેશવાનો વિચાર, હિંમત કે નિર્ણય કરે છે, ત્યાં સુધી વધતા ભાવોને શંકાની નજરે જોયા કરે છે.

શેર હોય કે સોના-ચાંદી, કોઈ પણ સાધન હોય જો તમે ઊંચા ભાવે પ્રવેશો તો નૅચરલી તમને વધુ નફો ન જ મળે અને ક્યારેક તો નુકસાની પણ ખમવી પડે. આ સંજોગોમાં તે સાધન ખોટું નથી હોતું, પણ આપણો તેને ખરીદવાનો સમય ખોટો હોઈ શકે છે. તેથી જ કેટલીક આઈટમ મંદીમાં અને કેટલીક તેજી શરૂ થાય ત્યારે જ ખરીદી લેવામાં સાર હોય છે અથવા નાના-નાના જથ્થામાં પણ આવી ખરીદી થઈ શકે. રિટેઈલ રોકાણકારો માટે થોડો વખત પહેલાં તો ચાંદી એ રોકાણનું પણ સાધન હોય એવી પણ પૂરતી સમજ નહોતી. આ ઉપરાંત ચાંદીમાં રોકાણ માટે વિવિધ વિકલ્પ પણ નહોતા. જોકે છેલ્લા અમુક સમયથી ચાંદી ડિમેટ સ્વરૂપે મળતી થઈ છે એટલું જ નહીં, નાના જથ્થામાં પણ મળે છે. ઈ-સિલ્વર સ્વરૂપે ચાંદી, સોનું જ નહીં બલકે વિવિધ કૉમોડિટીઝ મળવા લાગી છે. જોકે હજી તેનું ઈટીએફ (એક્સચેન્જ ટ્રેડેડ ફંડ)નું સ્વરૂપ ખૂટે છે. જેમ સોના માટે ગોલ્ડ ઈટીએફ છે તેમ. વિશ્વના અન્ય દેશોમાં સિલ્વર ઈટીએફ હોય છે અને તેમાં અઢળક કામકાજ પણ થાય છે, પરંતુ ભારતમાં હજી સિલ્વર ઈટીએફ ઉપલબ્ધ થયાં નથી. ખે, ચાંદીમાં રોકાણ કરવા માટે ફિઝિકલ ચાંદી તો મળે જ છે. આ વિશેની ઈન્વેસ્ટમેન્ટ અવેરનેસ હવે વધી રહી છે. હવે પછી રોકાણકારો પોતાના ઈન્વેસ્ટમેન્ટ પોર્ટફોલિયોમાં સોના-ચાંદીને યોગ્ય સ્થાન આપે એ જરૂરી છે.



## व्याजाच्या स्वरूपात परतावा देणाऱ्या गुंतवणूक योजना

कोणतीही गुंतवणूक योजना आपल्याला साधारण ३ प्रकारे परतावा देते १) व्याज २) भांडवल वृद्धी ३) व्याज अधिक भांडवल वृद्धी. आजच्या लेखात आपण फक्त व्याज देणाऱ्या गुंतवणूक पर्यायांचा आढावा घेऊ.

**बँक :** बचत खात्यामध्ये आपल्याला फार कमी व्याज मिळते, सरकारी बँका साधारण ३.५% व्याज देतात तर काही उभरत्या खाजगी तसेच सहकारी बँका ६% सुद्धा व्याज देतात. फिक्स्ड डिपॉजिट मध्ये सरकारी बँका ६% व्याज देतात मात्र खाजगी व सहकारी बँका जास्त व्याज दर देऊ करतात. जास्त व्याज देणाऱ्या बँकांमध्ये पैसे ठेवताना त्याच्या एवंगदर व्यवस्थापक मंडळ आणि त्यांच्या कार्यपद्धतीवर आपण बारकाई ने लक्ष ठेवायला हवे, वगही सहकारी बँका गुंतवणूकदारांना अवाजवी व्याज दर देण्याची तयारी दशावितात. अशा वेळी गुंतवणूकदारांसाठी जोखीम वाढते, काही वेळा वाढीव व्याज दराच्या लालसेने आपले नुकसान होण्याची शक्यता असते. बँकांमध्ये फिक्स्ड डिपॉजिट मधील गुंतवणुकीवर निश्चित व्याजदर जरी मिळत असला तरी बँकेतील गुंतवणूक हि पूर्णपणे सुरक्षित आहे असे नाही. बँकेतील आपल्या पहिल्या रु. १ लाखाच्या गुंतवणुकीचा साधारण विमा असतो. म्हणजेच एखाद्या बँकेवर काही आपत्ती ओढवली तर आपल्याला

रु.१लाख काढता येतात, त्या बँकेवरील संकट जर टळले तर आपले अडकलेले पैसे मिळू शकतात अन्यथा आपले मोठे नुकसान होते. बँकेतील गुंतवणुकीवर मिळणारे व्याज हे पूर्णतः करपात्र असते. गुंतवणूकदार ज्या कर कक्षेत येतो त्याप्रमाणे त्याला व्याजावर कर भरावा लागतो. दीर्घ मुदतीसाठी बँकेच्या फिक्स्ड डिपॉजिट मध्ये गुंतवणूक करणे हे महागाई आणि करकपात लक्षात घेता लाभदायक राहत नाही. महागाई वर मात करण्यासाठी आपल्या बँक फिक्स्ड डिपॉजिट मधील काही भाग हा म्युच्युअल फंडातील लिक्विड फंड किंवा अल्ट्रा शॉर्ट टर्म फंड कॅटेगरी मध्ये गुंतवला पाहिजे. म्युच्युअल फंडाच्या ह्या योजना सर्वात कमी जोखीम वाल्या योजना असतात.

**कंपनी एफ डी :** बऱ्याच कंपन्या आपल्या व्यवसाय वाढीसाठी वेगवेगळ्या प्रकारे भांडवल उभारणी करीत असतात. काही वेळा कंपन्या सामान्य गुंतवणूकदारांना बँकेच्या धर्तीवर फिक्स्ड डिपॉजिट योजना देऊ करतात. आपली फिक्स्ड डिपॉजिट बँके पेक्षा आकर्षक असावी या करीत ह्या कंपनी निश्चितच बँकेपेक्षा जास्त व्याजदर देऊ करतात. वेगवेगळ्या कंपन्यांचे व्याज दर हे वेगवेगळे असतात. ते पूर्णपणे त्या कंपनीच्या बाजारातील विश्वासार्हतेवर अवलंबून असतात.

गुंतवणूकदारांना विश्वास देण्याकरिता कंपन्या आपली व्यवसायाचे पत मानांकन (क्रेडिट रेटिंग) करवून घेतात. बाजारामध्ये प्रतिष्ठित पत मानांकन कंपन्या असतात त्या कंपन्यांचा पूर्ण अभ्यास करून त्यांच्या भांडवल उभारणीसाठी पत मानांकन देतात. उदा. AAA किंवा AA +/- वैगैरे. AAA म्हणजे सर्वात चांगले पत मानांकन. बाजारातील चालू व्याज दराशी संबंधित आपल्या कंपनीच्या रेटिंग प्रमाणे व्याज दर देऊ करितात. साहजिकच ज्यांचे रेटिंग खूप चांगले आहे ते कमी व्याजदर देऊ करितात व ज्यांचे रेटिंग खालच्या दर्जाचे असते त्यांना जास्त व्याजदर द्यावा लागतो. ज्या कंपन्यांचे पतमानांकन खूप चांगले असते त्या कंपनीतील गुंतवणुकीत कमी जोखीम असते मात्र खालच्या दर्जाच्या पत मानांकन असलेल्या कंपनी मध्ये जास्त जोखीम असते. साधारणता कंपनी फिक्स्ड डिपॉजिट चे व्याज दर हे बँकेच्या एफ डी दरापेक्षा २-३ % जास्त असतात. बँक एफ डी प्रमाणेच कंपनी एफडीमधील गुंतवणूक हि करपात्र असते. कंपनी एफडीमध्ये बँक एफडीच्या तुलनेत तरलता / लिक्विडिटी कमी असते किंवा अजिबात नसते. तरलता आणि कर कपात लक्षात घेता कंपनी एफ डी बरोबरच म्युच्युअल फंडाच्या लो डुरेशन फंड किंवा शॉर्ट टर्म फंड योजनांचा संयोजन केल्यास आपण आपला परतावा वाढवू शकतो.



श्री निलेश तावडे  
(आर्थिक सल्लागार)

**पोस्टाच्या बचत योजना :** पोस्ट ऑफिस आपल्याला निरनिराळ्या योजना देते. ह्या योजना समाजातील तळागाळातील लोकांनी सुध्दा आपली उज्ज्वल भविष्य साठी बचत करावी ह्या साठी असतात.

**# पोस्टाच्या बचत खात्यामध्ये** अगदी रु. २० ने बचत खात्याची सुरुवात करता येते. पोस्ट ऑफिस बचत खात्यामध्ये ४% व्याज देते. चेक बुक हवे असल्यास किमान रु. ५०० आपल्या खात्यामध्ये कायमस्वरूपी जमा ठेवावे लागतात. बँकांच्या बचत खात्याप्रमाणे याचा उपयोग आपल्याला करता येतो.

**# सामान्य गुंतवणूकदार दर** महिना कमीत कमी रु. १० त्या नंतर रु.५ च्या पटीत जमा करून आपले आवर्ती जमा खाते सुरु करू शकतो. पोस्ट ऑफिस ५ वर्षांच्या आवर्ती जमा खात्यामध्ये ७.३% व्याज देते. आवर्ती खात्यामाध्या काही महिने पैसे भरायचे राहिले तर ते पुढच्या महिन्यात ठराविक दंड भरून भारत येते व मग आपण चालू महिन्याचे पैसे भरू शकतो. त्याच प्रमाणे जर पुढच्या ६ महिन्यापर्यंतचे पैसे आगाऊ भरले तर पोस्ट ऑफिस आपल्याला सवलत हि देते.

# पोस्ट ऑफिस मध्ये टाइम डिपॉजिट अकाउंट जे फक्त रु २०० भरून चालू करिता येते. एका वर्ष करिता पोस्ट ऑफिस ७% व्याज देते तसेच ५ वर्षे मुदतीच्या टाइम डिपॉजिट वर पोस्ट ऑफिस ७.८% व्याज देते. समझ जर २ वर्ष मुदतीचे टाइम डिपॉजिट अकाउंट चालू केले तर, मुदतीनंतर पुन्हा २ वर्ष मुदती साठी नूतनीकरण करता येते. नूतनीकरणाच्यावेळी चालू असलेला व्याजदर लागू होतो. टाइम डिपॉजिट अकाउंट जर ५ वर्ष मुदतीचे केले तर त्या गुंतवणुकीवर कलम ८०८ अंतर्गत कर बचत हि करता येते.

# ज्या नागरिकांना दर महा खर्चासाठी ठराविक रक्कमेची गरज असते अशा नागरिकांसाठी पोस्टाची MIS योजना असते. किमान रु. १५०० भरून दरमहा ७.३% दराने व्याज मिळू शकते. जर खाते एका व्यक्तीचे असेल तर कमाल रु ४.५ लाख किंवा खाते जोडीराशी संयुक्त असेल तर कमाल रु. ९ लाख गुंतविता येतात. हि योजना ५ वर्ष मुदतीची असते. ५ वर्षासाठी ठराविक व्याज दर असतो. ५ वर्षांनंतर नूतनीकरण करायचे असल्यास त्यावेळी चालू असलेला व्याजदर लागू होतो. दर महिन्याला मिळणारे व्याज पोस्टाच्या बचत खात्यात वळते करून घेता येते किंवा आपली दुसरी बँक अकाउंट मध्ये इ सी एस च्या साहाय्याने घेता येते. जर गुंतवणूकदाराला मुदतीपूर्वी आपली गुंतवणूक जोडायची असल्यास गुंतवणुकीच्या एक वर्षांनंतर जोडता येते मात्र ३

वर्षापर्यंत गुंतवणूक रकमेवर २% दंड व नंतर १% दंड आकारला जातो.

# जेष्ठ नागरिकांसाठी पोस्टाची विशेष “जेष्ठ नागरिक बचत योजना” आहे त्यात किमान रु २००० व कमाल रु. १५ लाख गुंतविता येतात. पोस्ट ऑफिस त्यावर ८.७% दराने तिमाही व्याज देते. ज्यांचे वय ६० वर्षे पूर्ण आहे त्यांना तसेच ज्यांचे वय ५५ पूर्ण आहे व ज्यांनी ई घेतली किंवा निवृत्त झाले असे गुंतवणूकदार ह्या योजनेचा लाभ घेऊ शकतात. ह्या योजनेचे व्याज हे दर ३ महिन्यांनी दिले जाते. जर गुंतवणूकदाराला मुदतीपूर्वी आपली गुंतवणूक तोडायची असल्यास गुंतवणुकीच्या एक वर्षांनंतर तोडता येते मात्र २ वर्षापर्यंत गुंतवणूक रकमेवर १.५ % दंड व नंतर १% दंड आकारला जातो. मुदतीनंतर पुढील ३ वर्षासाठी ह्या योजनेचे नूतनीकरण करता येते. ह्या योजनेतील गुंतवणुकीवर कलम ८०८ अंतर्गत कर बचत हि करता येते.

# बँकांप्रमाणे पोस्ट ऑफिस मध्ये सुद्धा १५ वर्षांची पीपीएफ योजना आहे ज्यात एक रकमी किंवा १२ मासिक हप्त्यात दर वर्षी कमाल रु. १.५ लाख गुंतविता येतात. सध्याचा चक्रवाढ व्याजदर हा ८% आहे. पी पी एफ ची गुंतवणूक मात्र १५ वर्षे पूर्वी तोडता येत नाही म्हणजेच ह्या योजने मध्ये ८०क अंतर्गत कर बचत होते मात्र तरलता नसते. तसेच मुदतपूर्ती नंतर मिळणारे व्याज हे करमुक्त

असते ह्या योजनेची मुदत १५ वर्ष असली तरी आणखी ५ वर्षासाठी नूतनीकरण करता येते. मात्र पी पी एफ अकाउंट चालू केल्यापासून १५ वर्षे ते बंद करता येत नाही. योजनेच्या ७व्या वर्षापासून दर वर्षी ठराविक रक्कम आपण काढू शकतो. योजनेच्या ३च्या वर्षांनंतर आपल्या जमा रकमेतून आपण कर्ज काढू शकतो.

# पोस्ट ऑफिस ची “नॅशनल सेविंग सर्टिफिकेट” हि योजना असते त्याला किमान रु १०० गुंतविता येतात. ह्या योजनेमध्ये कमाल गुंतवणुकीची मर्यादा नसते. ह्या योजनेमध्ये सुद्धा गुंतवणूकदार ८० क अंतर्गत कर बचत करू शकतो, सध्याचा चक्रवाढ व्याजदर हा ८% आहे. ह्या व्याजाचे योजनेमध्येच पुनगुंतवणूक होते व मुदतपूर्ती नंतर एक रक्कमी व्याज व मुद्दल मिळते. जर आपण रु. १०० गुंतविले तर ५ वर्ष मुदतीनंतर रु १४६.९० मिळतात. योजनेच्या मुदतीमध्ये फक्त एक वेळा हि गुंतवणूक आपण दुसऱ्या गुंतवणूकदाराला हस्तांतरण करू शकतो.

# पोस्ट ऑफिस ची एफ डी सारखी योजना म्हणजे “किसान विकास पत्र” ह्यात २.५ वर्षांनंतर तरलता / लिक्विडिटी असते. सध्याचा व्याज दर हा ७.७% वार्षिक चक्रवाढ व्याज दर आहे. ह्या योजनेमध्ये किमान गुंतवणूक रु १००० असते तर गुंतवणुकीची कमाल मर्यादा नाही. हि योजने आपण कधीही दुसऱ्या गुंतवणूकदाराला हस्तांतरण करू शकतो.

# पोस्टाची आणखी एक योजना म्हणजे “सुकन्या समृद्धी योजना” हि योजना मुलीच्या नावाने मुलगी १० वर्षे व्हायच्या आत चालू करिता येते. किमान वार्षिक गुंतवणूक रु १००० व कमाल वार्षिक गुंतवणूक हि रु. १.५ लाख असते. मुलगी १८ वर्षे वयाची होई पर्यंत ह्यात तरलता नसते. ह्या योजनेमध्ये सर्वात जास्त म्हणजे ८.५% वार्षिक चक्रवाढ व्याज दर असतो. मुलगी १८ वर्षाची झाल्यानंतर अत्यावश्यक कारणासाठी जमा रकमेच्या ५०% रक्कम काढू शकतो, १८ वर्षी जर मुलीचे लग्न झाले असेल तर अकाली हि योजना बंद करता येते, अथवा मुलीच्या वयाच्या २१ वय वर्षी आपण हि योजना बंद करू शकतो.

# पोस्टाच्या सर्वसमावेशक गुंतवणूक योजनांबरोबरच सर्वसामान्य लोकांसाठी विमा योजनाही पोस्टाकडून उपलब्ध असतात.

सर्वसामान्य गुंतवणूकदार ज्यांना कोणत्याही प्रकारची जोखीम न घेता गुंतवणूक करायची असते त्यांनी पोस्ट ऑफिस चा गुंतवणूक योजनांचा लाभ घ्यावा. मात्र महागाई लक्षात घेता पोस्ट ऑफिसा च्या योजनांप्रमाणे इतरही जास्त परतावा देणाऱ्या म्युच्युअल फंड योजनांचा समावेश आपल्या गुंतवणुकीत केला पाहिजे.

श्री निलेश तावडे ९३२४५ ४३८३२  
nilesh0630@gmail.com

# RIGHTS AND OBLIGATIONS OF INVESTORS

(Annexure-2 by SEBI)

(Courtesy- Security and Exchange Board of India)

## Rights of Investors

- Get Unique Client Code (UCC) allotted from broker.
- Get a copy of KYC and other documents executed from intermediary.
- Get trades executed in only your UCC.
- Place order on meeting the norms agreed to with the Member.
- Get best price.
- Get the contract note for trades executed.
- Ask the details of charges levied.
- Receive funds and securities on time.
- Receive statement of accounts from trading member.
- Ask for settlement of accounts.
- Get statements as per agreed schedule.

## Obligations of Investors

- Execute Know Your Client (KYC) documents and provide supporting documents.
- Understand the voluntary conditions being agreed with the trading member.
- Understand the rights given to the Trading Members.
- Read Risk Disclosure Document.
- Understand the product and operational framework and deadlines. Pay margins in time.
- Pay funds and securities for settlement in time.
- Verify details of trades, Verify bank account and DP account for funds and securities movement.
- Review contract notes and statement of account.

Disclaimer : - The illustration are merely indicative in nature which should not be construed as investment advice and neither ensure you profits nor protect you from making a loss in declining market.

## INVESTOR PROTECTION THROUGH EDUCATION

Published by Mr. Prakash Shah on behalf of Investor Education & Welfare Association. Printed at Gurudeo Printers, Mumbai.